

Van de redactie.

In deze laatste Nieuwsbrief van 1998 treft U een drietal artikelen aan met genealogieën van oude datum. Het eerste artikel toont het directe voorgeslacht en de nakomelingen van Pieter van Nederveen, die als zuigeling in de vloedstroom van de Elizabethsnacht van 1421 van Nederveen naar Zevenbergen dreef in een "wagenschotte wieg". Reeds aan het begin van deze eeuw is deze opmerkelijke geschiedenis gepubliceerd in De Nederlandse Leeuw, periodiek van het Koninklijk Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde. Senator Bob Nederveen laat in dit artikel zien hoe de afstamming van Pieter verloopt en voorts hoe uit hem de Tak Delft voortspuit. Deze tak hebben we tijdens de Vriendendag van 1997 onder de loupe gehad. U zult zich herinneren dat deze tak in mannelijke lijn is uitgestorven.

Vervolgens heeft Senator Hans Bertil van Nederveen een artikel bijgedragen dat handelt over de aansluiting van de Tak Middelburg naar de genealogie van Nederveen. Hans Bertil is zelf het blakende bewijs dat deze tak nog springlevend is. Met dit artikel leveren de Zeeuwse Van Nederveenen een belangrijke bouwsteen voor het beoogde stamboom-boek.

Tenslotte nog een vervolg-artikel van Bob Nederveen over de riddermatige Bredase familie van Nederveen in de Middeleeuwen. Gelet op het voornemen om de eerstvolgende Vriendendag te organiseren in Breda, mag u dit artikel opvatten als inleidend huiswerk voor de aanstaande tweede zaterdag van mei. Of de Bredase familie van Nederveen nog steeds nazaten in leven heeft, is een vraag die tijdens ons bezoek aan Breda aanschouwelijk beantwoord zal worden, zoals we er een bezoek gaan brengen aan het in dit artikel gememoreerde Begijnhof en aan de onlangs gerestaureerde Onze Lieve Vrouwe kerk. 20 december 1998, B&R

Van de Voorzitter.

De programmering van de laatste Nieuwsbrief van het jaar in december biedt telkens weer de gelegenheid om aan alle Vrienden van de Stichting van Nederveen de beste wensen aan te bieden voor een heel voorspoedig nieuw jaar: 1999.

Het afgelopen jaar is vooral gekenmerkt door het besluit om de vervaardiging van het boek met de ganse genealogie van Nederveen voor te bereiden. Dat besluit tot publicatie ligt nog niet zo gemakkelijk, omdat in de genealogie het vooral zo moeilijk is om te weten wanneer een onderzoek tot afronding komt. Telkens weer komt de vraag op: hebben we wel alles boven water gehaald wat er te vinden is? Ik heb het eens met een grapje aan een beroeps-genealoog zo geformuleerd: 'het frustrerende van de genealogie-beoefening dunkt mij toch wel dat je onafwendbaar zoekt naar het moment waarop je definitief vast loopt. Voor sommige families gebeurt dat vastlopen reeds in de Napoleontische tijd, voor anderen duurt de speurtocht tot in vroeger eeuwen. Maar iedereen loopt eens onherroepelijk vast.' En juist zoals het een bekwaam genealoog betaamt kon hij mijn observatie maar matig waarderen...

In deze Nieuwsbrief is te lezen over de belangwekkende vondst dat er een Nederveen is waargenomen vóór de ons zo bekende Willem uit 1325. Nu kenden we al wel een juffrouw NN Nederveen die gehuwd was op het einde van de dertiende eeuw met een Heer van Naaldwijk, maar nu treffen we een Jan aan in het eerste begin van 1300, dus zo een kleine 25 jaar voor Willem. En deze Jan, die 'Nedervenne' genoemd wordt, loopt dan rond in het thans in België, vlakbij de grens aan de weg van het Antwerpse naar Breda gelegen Loenhout.

We hadden dus toch nog niet alles... Maar het besluit tot publiceren staat nu vast.

Amsterdam, december 1998, Ruud N.

De zuigeling Pieter van Nederveen, gered uit de Sint-Elisabethsvloed in het jaar 1421, zijn voorzaten en zijn nazaten van Nederveen.

475

I. Willem van Nederveen, zoon van Jan van Nederveen, Heer van Loenhout, 1303, verwant aan Gerard van Wieldrecht, geboren ca. 1280/1290, beleend door de graaf van Holland met het ambacht Nederveen te Nederveen in de parochie Capelle op 13 september 1325, op de vooravond van het feest van de heilige Kruisverheffing, dat hij voordien in leen hield van Gerard van Wieldrecht, trouwde NN. (HLK, inv. no. 22, EL 24, fol. 33, dd. 13 sept. 1325)

Uit dit huwelijk:

530

1: Jan, volgt II.

478

2. Gerrit, *hier niet nader uitgewerkt*.

530

3. Willemien van Nederveen, geboren ca. 1320/1330, trouwde Arnout van Reynegom.

478

570

II. Jan Willemszn van Nederveen, ook bekend als Jan de Brabander, geboren 1320/1330, ambachtsheer van Nederveen (1374), stak in 1372 in opdracht van de graaf het huis van Laurens van Putte in Honsenoort in brand, overleden ca. 1375/1376, trouwde Elisabeth Tierloet, die haar testament maakte 31 juli 1395, bevestigd door deken en kapittel van de Onze Lieve Vrouwekerk te Breda op 2 februari 1402, zie "Oorkonden van Sint Catharinadal", p. 143, nr. 160, overleden ca. 1397, dochter van Pieter Tierloet, schepen van Breda (1377).

Uit dit huwelijk:

542

1. Pieter van Nederveen, volgt III.

1160

2. Jan, *hier niet uitgewerkt*.

522

3. Godevaert, *hier niet uitgewerkt*.

1161

4. Willem van Nederveen, geboren ca. 1350/1360, vermeld in een boedelscheiding tussen Willem van Wieldrecht, alias Stercke, en Godevaert van Nederveen, van de goederen, nagelaten door hem en zijn broer Dirck in 1398, zie Simon van Leeuwen, *Batavia Illustrata*, p. 1023 en pastoor G.C.A. Juten

in *Taxandria* 1926, p. 220 e.v., overleden ca. 1398; zijn zoons: Dirck en Peter.

1230 - 1240

5. Dirck van Nederveen, geboren ca. 1350/1360, vermeld met zijn broer in een boedelscheiding in 1398 (zie hiervoor), overleden ca. 1395, maar vóór 1398.

542

6. Margriet van Nederveen, geboren ca. 1350/1360, overleden Breda 1417, trouwde Jan van Bruheze, overleden vóór zijn echtgenote.

540

540

III. Peter Janszn van Nederveen, heer van Nederveen, geboren ca. 1350/1360, verwerft in 1388 van Gerard Willemszn van Nederveen (zijn oom) de heerlijkheid Capelle, vermeld als kroongetuige in 1410, trouwde Ysenbeel Godevaertsdr van Os, dochter van Godevaart van Os en Mechteld NN.

542

Uit dit huwelijk:

540

1. Jan van Nederveen, volgt IV.

552

2. Willem van Nederveen, vermeld 1425 in Bosch' Protocol, trouwde Jenneke NN.

1240

3. Heilwig van Nederveen, vermeld in het testament van haar grootmoeder.

1228

IV. Jan Peterszn van Nederveen, heer van Nederveen, geboren ca. 1380/1390, trouwde Adriana Roelofsdr van Haastrecht, dochter van Roelof Paulszn en NN., mede gered uit de Sint-Elisabethsvloed in 1421.

247

1061

Uit dit huwelijk:

1. Jan van Nederveen, mede gered uit de Sint-Elisabethsvloed in 1421, *hier niet uitgewerkt*.

1061

1061

2. Pieter van Nederveen, geboren ca. 1420, gered uit de Sint-Elisabethsvloed 1421 door een visserman uit Zevenbergen, vermeld in het Bosch' Protocol 1469/1488 als inwoner van Waalwijk, bewoonde het kasteel van Dinther, overleden vóór 1498, trouwde ca. 1460 Margrieta van Putseloe, overleden vóór 23 juni 1468, trouwde daarna ca. 1470 Catherina Jacobsdr van Boudranijs (Badrianus) uit 't-Hertogenbosch, vermeld ca.

1061

1498/1499.

Uit dit huwelijk:

978 1. Heijltje van Nederveen, trouwde Heijnken Noeijen.

979 2. Jan, volgt VI.

980 VI. Jan Pieterszn van Nederveen, geboren ca. 1450/1460, vermeld in het Bosch' Protocol 1498/1501, bewoonde het kasteel te Dinther tot de verwoesting door de Geldersen in 1512, trouwde Luytje van Beek uit 's-Hertogenbosch.

Uit dit huwelijk:

981 1. Anna Jansdr van Nederveen, trouwde Jan NN. Uit dit huwelijk: Maria, Jan en Luytje.

986 2. Frans Janszn van Nederveen, volgt TAK DELFT, *hier niet uitgewerkt*.

989 3. Goossen Janszn van Nederveen, geboren 1508, in het Jacobijnenklooster, overleden te 's-Hertogenbosch 1589.

990 4. Margriet Jansdr van Nederveen, trouwde Aert Aertszn Brouwer, de grootouders van Lijsbeth Pietersdr alias "Oma Brouwer", die het reddingsverhaal van de zuigeling Pieter vertelt en daartoe een notariële acte laat opmaken.

991 5. Pieter Janszn van Nederveen, sterft jong.

992 6. Aert Janszn van Nederveen, sterft jong.

F.N. Tenerife, november 1998.

Oudste deel van de stamboom van de familie Van Nederveen, tak Middelburg.

993 I. Willem van Nederveen, geboren ~ 1280-1290, beleend door de graaf van Holland met het ambacht Nederveen in de parochie Capelle, op 13 september 1325 op de avond voor het Heilige Kruisfeest. Uit zijn huwelijk komen de volgende kinderen voort:

994 1. Jan, geboren 1320-1330 *hier niet uitgewerkt*;

995 2. Gerrit, volgt II;

996 3. Willemien, geboren 1320-1330, *hier niet*

uitgewerkt.

II. Gerrit Willemszn, geboren 1320-1330, eigenaar van de tienden van Nederveen en beleend met de Edelhoeve aan de Dussen. Overleden na 7 februari 1377. Uit zijn huwelijk komen de volgende kinderen voort:

1. Willem, volgt III;

2. Jan, geboren 1350-1360, *hier niet uitgewerkt*.

III. Willem Gerritzn, geboren ~ 1350-1360, Heer van Nederveen en van Giessendam. Vermeld met zijn broer 6 juli 1367 in verband met de overdracht van de Edelhoeve aan de Dussen [R.A. Utrecht inv.no. 316, fol. 9]. Uit zijn huwelijk komen de volgende kinderen voort: *Med. Gene.?*

1. Jan, geboren 1380-1390, *hier niet uitgewerkt*;

2. Floris, volgt IV;

3. Wilhelmina (Willumke), geboren 1380-1390, *hier niet uitgewerkt*.

IV. Floris Willemszn, geboren 1380-1390, vernoemd als vader van Jan in twee aktes in 1434. Een zoon:

1. Jan, volgt V.

V. Jan Floriszn, geboren ~ 1410-1420, genoemd in de hierboven vermelde twee aktes in 1434. Een zoon:

1. Philip Janszn, volgt VI.

VI. Philip Janszn, geboren 1440-1450, vermeld als leenman van Giessen-Oudekerk met zijn hoeve in een oud register van lenen, genaamd "Valor Feudorum" in 1486. Uit zijn huwelijk komen de volgende kinderen voort:

1. Jan, geboren 1470-1480, leidt naar de takken Giesendam/Rotterdam, Dussen en Woudrichem, *hier niet uitgewerkt*;

2. Adriaan, geboren 1470-1480, leidt naar de tak 's-Hertogenbosch, *hier niet uitgewerkt*;

3. Rijck, geboren 1470-1480, *hier niet uitgewerkt*;

4. Govert, geboren 1470-1480, *hier niet uitgewerkt*;

5. Teunis, volgt VII.

6. Gerrit, geboren 1470-1480, *hier niet*

uitgewerkt.

516 = MI 112
VII. Teunis Philipszn, geboren 1470-1480, gezien via zijn zoon Philip bij de verdeling van de Philipshoeve in 1538. Een zoon:

1. Philip Teunisz, volgt VIII.

MI 112
VIII. Philip Teunisz, geboren ~ 1500-1510, genoemd in de belastingkohieren van de tiende penning in Giesendam in 1553-1561 als eigenaar/gebruiker van de Philipshoeve. Een zoon:

1. Willem Philipszn, volgt IX.

MI 114
IX. Willem Philipszn, geboren 1540-1550, vermeld in de verpondingslijst te Giessen-Oudekerk in 1597, wonend in de daarin tevens vermelde Nerevens-hoeve. Een zoon:

1. Arien Willemszn, volgt X.

MI 115
X. Arien Willemszn, geboren 1580-1590, genoemd in een akte Bergambacht in 1654. Een zoon:

1. Leendert Arienszn, volgt XI.

MI 116
XI. Leendert Arienszn, geboren 1610-1620, trouwt Merrichjen Jaspers in Groot Ammers en voor de tweede maal Hadewijn Donker. Uit het tweede huwelijk komen de

volgende kinderen voort:

1. Jacob Leendertszn, volgt XII; *MI 1*

2. Neeltje Leendertsdr, geboren 1650-1660, *MI 141*
hier niet uitgewerkt;

3. Mayke Leendertsdr, geboren 1650-1660, *MI 142*
hier niet uitgewerkt;

4 Jan Leendertszn, geboren 1650-1660, *MI 143*
hier niet uitgewerkt;

XII. Jacob Leendertszn, geboren 1650-1660, genoemd in "Ons Voorgeslacht", jg. 1982, p. 478 t/m 480. Trouwt Cornelia Ariens, uit dit huwelijk komen de volgende kinderen voort: *Nederveen = RD 1454*

1. Aert Jacobszn, gedoopt 7 juni 1682 in Nieuw-Lekkerland, *MI 20*
hier niet uitgewerkt;

2. Jasper Jacobszn, geboren ~ 1684, gedoopt 12 november 1684 in Nieuw-Lekkerland, is de stamvader van de TAK MIDDELBURG; *MI 4*
 3. Flips Jacobszn, gedoopt 2 november 1687 in Nieuw-Lekkerland, *MI 21*
hier niet uitgewerkt;

4. Jan Jacobszn, gedoopt 9 oktober 1689 in Nieuw-Lekkerland, *MI 22*
hier niet uitgewerkt.

HBvN

Sicilië, september 1998.

MI 117
MI 118
MI 119
 Vervolg van het artikel uit de vorige Nieuwsbrief:

Uit de genealogie van Nederveen, tak Breda.

Tenslotte vinden we in het Necrologium van de Onze Lieve Vrouwe kerk onder 24 januari (zonder jaartal) "Obit. Theodorici Snoeye et Gertrudis uxoris" (p. 340).

MI 119
 Dirck Sterke had als onwettige zoon:

MI 120
 12. Jan (Han) Sterken, die 20 april 1368 een erfcijs uit geeft tot stichting van een jaargetijde, gevestigd op het hoekhuis Markt/Korte Brugstraat te Breda dat hij van zijn vader had ontvangen. Het Necrologium van de Onze Lieve Vrouwe kerk vermeldt onder 26 september (zonder jaartal): "Obit. Johannis Fortis, filius naturalis Theodorici Fortis" (p.401).

Ila (kind van I, zie hiervoor de vorige

MI 121
 Nieuwsbrief), Godevaert van Nederveen, Dirck Sterken zone, leenman van Breda en van Holland, waar hij (onder meer) werd beleend met een tiende in de parochie Capelle (Nederveen); voorts gegoed te Breda, Ginneken en mogelijk Gilze, zie Van Hooydonk, in zijn "Bredase Elite tussen 1350 en 1550, waar hij van mening is dat Godevaert zich aanvankelijk met zijn familie in Gilze vestigde, alvorens naar Breda te gaan. Hij vermeldt ondermeer een Godevaert van Nerven, als schepen van Gilze in 1392 en 1400, en een Jonghe Godevaert van Nerven in gelijke functie in 1421 en 1424 (Zegels van beide in Archief Sint-Catharinadal, zie inv. nrs. 168 en 254).

Het Cartularium van het Begijnhof te Breda maakt onder no. 125 melding van een rentebrief dd. 27 september 1457 van "twee

sesteren roghs... uut eenre hoeven gheleghen ten Nerven bij die Wijcvoort, gelyk also die oude Godevaert van Nerven ende syn broeder vercregen tegen Sebrechten van de Wolfslaer etc...". Mogelijk wordt met "Nerven" hier het ten Noorden van de dorpskern van Gilze gelegen Nerhoven bedoeld. Hoe het ook zij, deze veronderstelling verdient mijns inziens nader onderzoek, waarbij ook zegelvergelijking mogelijk is.

1295 Godevaert van Nederveen is overleden in Breda op 15 oktober 1417, begraven in de Onze Lieve Vrouwe kerk, "Obitus Godefridi de Nederven, Ao 1417" (15 oktober, Necrologium, p. 408). Hij trouwde NN (het Necrologium vermeldt op p. 424, onder 23 december (maar geen jaartal), het overlijden van een Willem van Nederven, zoon van Godefridus, ridder, en Elizabeth). Zij hadden een dochter Elisabeth van Nederven, vermeld in het testament van haar grootmoeder.

1472 Bronnen: ca. 1373 - .."Item Godevaert van Nederveen, van sinen goede op de Aert... vijf sc. anderhalve oude grot(en)". (W. Bezemer, Oude rechtsbronnen van Breda; "Het Houten Boecxken", p. 39: CVX. Den Aert Chijns).

1239 13?? - Godevaert van Nederveen Dirck Stercken zone, beleend met een tiende in de parochie van Kapelle (Nederveen) na opdracht door zijn oom Gerijt van Nederveen (Repertorium op de Leenregisters Lek en Polanen, Inventaris Drossaers, boek 5, no 138).

17 september 1387 - Godevaert van Nederveen c.s. ontvangen in pacht van Jan III van Polanen, heer van Breda, tesamen 33 bunder moergrond "ghelegen boven der Abts ryole van Middelburch tusken die echtien buynre goets, die wi daer lestwerf uitgaven, ende der vaert die strect an dat Borchske moer" (vermoedelijk het Steenbergse moer ten noordwesten van Terheijden) (AND I,

346, reg. 781; gedrukt: Rechtsbronnen I, p. 274).

27 maart 1398 - (scheidingsbrief) Willem van Wieldrecht, kanunnik, en zijn broer Godevaert van Nederveen, delen enkele cijnzen, welke zij gezamenlijk hadden geërfd van hun broers Willem en Dieric van Nederveen (bij Van Leeuwen, Batavia Illustrata begint het hoofdstuk over het geslacht Van Nederveen (folio 1023/1024) als volgt: "Willem van Nederveen, ridder, en Govert van Nederveen, ridder, alle vermeld omtrent den jare 1390, als blyckt uyt de brief van scheidinge van den jare 1398, luydende als volgt..."; in de tekst van die scheidingsbrief (zie bij Godevaert) komen die aanduidingen "ridder" echer niet voor, zodat wij deze (voorlopig) maar als dichterlijke vrijheden zullen beschouwen). Hoewel in de tekst geen toponiemen voorkomen, betreft het hier vrijwel zeker cijnzen onder Breda en omstreken (Ginneken en Gilze?). (Van Gouthoeven, D'Oude Chronijke, p 195; Van Leeuwen, Batavia Illustrata, fol. 1023).

27 april 1410 - Godert van Nederveen, als leenman van Breda (AND I, p. 405, reg. 970, fragment zegel. Gedrukt: Rechtsbronnen II, p. 329).

6 oktober 1411 - Godevaert van Nederven, als leenman van de graaf van Holland (AND I, p. 790, reg. 989, zegel verloren).

Ca. 1415 - "Godevaert van Nederven Sterken zone, op alla dat nieuwe lant dat Aernout Blox was, gheleghen by Ypelaer in die vierscaer van Ghinneken, aen die suytzide van der Molenvloet ... X lopen rogs" (Jaarboek Oranjeboom 1958, p 55-56; G.A. Breda, Cijnsregister Tafel Heilige Geest, fol. 3 en 6).

Iib (kind van I, zie hiervoor de vorige Nieuwsbrief) Jan (I) van Nederven, leenman van Breda (27 april 1410 Jan van Nederven c.s. als leenmannen van Breda in AND I, p. 405, reg. 970; gedrukt

Rechtsbronnen II, p. 20), ondermeer gegoed te Gilze en De Haghe; ook beleend met "de tiende van Nederveen" (hoewel zijn naam niet voorkomt in het door dr Drossaers bewerkte Repertorium, boek 5, no. 138, volgt dit mijns inziens uit de toevoeging "na doode van zijn vader Jan" bij belening in 1421 van Jan (II) van Nederveen); overleden (Breda) 28 november 1419, begraven Onze Lieve Vrouwe kerk, ("Obitus Johannis de Nederven, deniore, avi, Ao. 1419 (28 november), Necrologium p. 418, ook vermeld onder 30 november (1419) in het Obituarium van de Kapelanen van de Onze Lieve Vrouwe kerk (Archief Bisdom Breda, doos III 24, no. 8, fol. 45 v; fotocopie in GA Breda, afd. IV-19,221.

Hij trouwde met juffrouw Engelbergis, die als "Domicella Engelbergis, uxoris Johannis de Nederven" vermeld is onder 3 november (zonder jaartal) in het Obituarium van de Kapelanen, en als "Engelbergis, uxoris Johannis Sterken: onder dezelfde datum (wederom geen jaartal) in het Necrologium, p. 413. Uit dit huwelijk zijn bekend:

1. Jan van Nederven, volgt III.
2. Juffrouw Elisabeth van Nederven, vermeld in het testament van haar grootmoeder in het jaar 1395, vermoedelijk overleden vóór 4 augustus 1420.
3. Juffrouw Herberch van Nederven, verkreeg bij erfdeling met haar broer Jan in 1420 ondermeer "de tiende van Nederveen"; bezat een huis in de Veterstrate te Breda, alwaar nog vermeld in 1469.

Bronnen: 4 augustus 1420 - Jan van Nederveen Janssoone en zijn zuster Jonkvrouw Herberch van Nederveen verklaren tegenover schout en schepenen van Breda, dat zij zich zullen houden aan de erfdeling waartoe zij, na tussenkomst van arbiters, zijn gekomen.

Herberch zal allereerst hebben "die thiende tot Nederveen, met hunne toebehoorten, getaxeert voor ses en twintig kroonen 's jaars. (Item, want Jan van Nederveen die thiende tot Nederveen dit jaar selve verpacht heeft, daarvoor sal Jan Syne suster uytreyken en betalen nu tot Ker(s)misse maestcomende vier en twintig kroonen".)

Voorts draagt Jan aan haar over een huis in De Haeghe met diverse erfpachten aldaar, tweederde deel van een cijns "in de Gische Vugte", en vier bunder Beemd aldaar (leen van Breda (Batavia Illustrata, fol. 1023/1024: Taxandria 1926, p. 220 met foutief jaartal 1424).

NB. Van Leeuwen laat de tekst van deze erfdeling wederom voorafgaan door foutieve informatie, wanneer hij bijvoorbeeld Jan (I) verwacht met zijn zoon Jan (II). Hierdoor zijn misverstanden ontstaan, welke bij latere auteurs als Juten hebben doorgewerkt. Vooral diens publicaties over de Bredase Nedervens in Taxandria 1926 en 1936 moeten dan ook met omzichtigheid worden bekeken.

ca. 1435 - "Joncfrouw Herberch van Nedervenne, op haer huys daer Jan die Bye die glaesmaker nu ter tyt in woont, dat Willem Scoenmaker was"... (Idem, Inventaris 899, fol. 8).

(wordt vervolgd) FN.

----- OOOOO -----

Vriendendag-limerick uit 1994 over een graaf met een klein spraakgebrek:

*Willem vroeg in Berg om land aan de graaf
en zei: ik diende u toch steeds maar braaf.*

*De graaf: da's waar, 'k zal u beleên
met de Heerlijkheid van Nederveen.*

Krek, antwoordde Willem, dat vind ik gaaf.